

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštne stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Mercato) 12, II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petitvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Važne volitve!

Rojaki! Dopolnilne volitve za goriško trgovinsko in obrtnijsko zbornico so tikoma pred durmi. Do 22. t. m. morajo volilci na deželi oddati svoje podpisane glasovnice z izkaznicami [legitimacijami] vred. 26. t. m. bo volitev za trgovsko skupino v Gorici, 27. pa za vse tri razrede obrtne skupine.

Politično društvo „Sloga“ razposlalo je vsem gg. županom okrožnice, v katerih se povdarja važnost te zbornice [kakor je „Primorec“ na obširno razpravljaj], naznanja način volitve in imenujejo kandidati za trgovsko skupino in za tretji razred obrtne skupine.

Doslej Slovenci nismo bili zastopani v tej zbornici, dasi smo v ogromni večini v deželi. Vendar pa moramo plačevati doklade za trgovinsko zbornico, katere uporablja popolnoma po volji laških politikastrov — nam Slovencem v očitno škodo in čisto v pogubo. Vrh tega voli trgovinska zbornica dva deželna poslanca, vsled česar imajo Lahi 11 pesancev, Slovenci pa le 10. Kako se nam Slovencem godi v deželni hiši je pa le pre-dobro znano.

Ako hočemo priti kdaj do večine v deželni zboru in odboru, dobiti moramo poprej trgovinsko zbornico.

Letos je prvi resen poskus. Storili so se vsi možni koraki, da so volilni imeniki v redu. Zdaj je na volilnih vrsta, da storijo svojo narodno dolžnost in vsi do zadnjega moža volijo naznanjene kandidate.

Gg. župane nujno prosimo, da se zvesto ravnaajo v zmislu doposlane jim okrožnice. Ako bi se pa kje nič ne storilo od strani enega ali drugega župana, tedaj prosimo vse rodoljubne trgovce in obrtnike, naj nemudoma p o d p i š e j o glasovnico in jo pošljejo našemu uredništvu. Imena kandidatov izpolnimo tukaj in potem glasovnice oddamo na pravo mesto.

Resno pa moramo svariti pred vsakršnim cepljenjem glasov. Naši kandidatje so previdno izbrani in kar je glavno — v zmislu volilnega reda, ki jako omejuje oni krog, v katerem treba iskati kandidatov. Če tudi bi komu ne bil ta ali oni kandidat po godu, najnikar ne cepi glasov, kajti če bo vsak volilec takó sebičen, potem sploh ne bo mogoča nobena lista. Uprašanje o kandidatih je tu za zdaj čisto postransko, glavna stvar pa je ta, da združimo kolikor mogoče glasov in skušamo zmagati, kar bi se nam vsaj v enem razredu utegnulo posrečiti, ako vsi volilci storijo svojo dolžnost.

Zató še enkrat resno svarimo pred vsakršnim cepljenjem glasov, zlasti pa iz razlogov, katere navajajo ljudje, ki niti od dalje ne poznajo volilnega reda in priporočajo nemogoče reči.

Politično društvo „Sloga“ je storilo

svojo dolžnost. Zdaj je na volilnih vrsta, da pokažejo, je-li so vredni boljše prihodnosti.

Priporočamo zategadel zopet in zopet, naj nihče ne ruši discipline, ki je neobhodno potrebna, kajti ni je mogoče sestaviti liste, ki bi vsem ugajala. Ako bi se pa našli med našimi volilci možje, ki bi rušili disciplino pod katerokoli pretvezo, tedaj bi se zopet potrdila stara resnica, da vsak narod si sam ustvarja tako usodo, kakoršne je vreden.

Goriške novice.

Dva bolnika. — O boleznih veleč. g. dr. A. Gregorčiča še vedno ne moremo poročati nič veselega, kajti gospod poslanec je še vedno slab, da mora večinoma ostati v postelji. — Tudi veleč. g. dr. A. Mahnič leži že dva tedna precej opasno bolan na želodčnem katarju. Zdravi ga g. dr. Lisjak.

Trgovinska zbornica. — Celo leto 1893. smo delali in se trudili, da bi Slovenci na Goriškem bili dobro pripravljeni na letošnje volitve. Volilni imeniki so zdaj v redu in naše delo ne bo brezuspešno. Ako povsem ne zmagamo vsaj v enem razredu, bomo imeli vsaj namestnike Slovence. Toda na podlagi skrbno zbranih podatkov bodo mogli naši narodni zastopniki na merodajnem mestu povzdigniti svoj glas v imenu naroda in dokazati, kakó grozno krivičen je dosedanji volilni red, po katerem večina trgovcev in obrtnikov nima volilne pravice; in krepko bodo mogli podpreti zahtevo, naj se volilna pravica razširi tudi na tiste, ki plačujejo pod 3 gld. erarne pridobnine.

Ker je volilni red jako čuden, bilo je le s težavo mogoče sestaviti dobro listo kandidatov. In glejte, v takó težavnih razmerah se dobé nezadovoljneži, ki uprav brezmiselno rušijo prepotrebno disciplino.

Le jeden slučaj! Od Sv. Lucije smo dobili učeraj pismo, ki se grozno huduje, da Tolminsko ne bo zastopano, ker ni nikogar v listi „Sloginih“ kandidatov. Zató baje mnogi gospodje ne bodo volili po priporočilu „Sloga“. — Kaj naj bi rekli pa Kraševci in Vipavci, ki imajo petkrat več volilcev nego tolminski okraj? Ako bi šli tudi oni po izgledu gospodov pri Sv. Luciji, potem je vsaka slovenska lista nemogoča (ker po zakonu mora bivati v Gorici od osmih trgovskih zastopnik šest, od obrtnikov tudi šest).

Uprašamo pa: Ali je zdaj čas za razpravljanje uprašanja: kakó naj bi bili zastopani posamični okraji? Ali ni zdaj glavno uprašanje to, da bi sploh Slovenci poslali svoje zastopnike v to zbornico? Ako pa bodo izvoljeni Slovenci, bodo gotovo zagovarjali koristi vseh naših trgovcev in obrtnikov v deželi. Toliko v pojasnilo. Zalostno, da smo je morali napisati!

O naših srednjih šolah prihajajo nam od strani starišev še vedno takó ostre pri-

tožbe, da se ne upamo ž njimi na dan. Razdraženost med našim ljudstvom je takó velika, da je treba začeti merodajnim krogom resno misliti na pomirjenje razburjenih duhov. Vedite gospoda, da nemščina na Goriškem niti deželni jezik ni, da je torej dosedanja strogost v tem predmetu neopravičena. Da se našim sinovom zaradi nemščine uničuje prihodnost, tega ne moremo dalje trpeti. — Toliko na tem mestu. Zbrano gradivo pride na drugem mestu v porabo.

Sedma obletnica po rajnem prof. Erjaven. V ta namen darovala se je 14. t. m. sv. maša, katere se je udeležila Erjavčeva rodbina in velečasten nagrobni spominek pokojnika bil je zopet okrašen z vencem svežih cvetic. — Lastnik spomenika pa je gotovo ravnal v zmislu pokojnega blagega in uzornega rodoljuba, ker je podaril pri tej priliki našim „Sloginim“ zavodom 20 kron in pristopil ob enem ustanovnikom društva „Radigoja“.

Deželni zbor goriški imá jako redke seje, ker ni mogoče pripraviti toliko gradiva, da bi zapored zboroval in dovršil svojo nalogo. — Današnja „Soča“ prinaša poročilo o zadnji seji in interpelaciji slovenskih poslancev v zadevi goriških porotnikov. — Zadnji „Rinova mento“ je po pravici omenil, da slovenski poslanci bi morali odkloniti deželno podporo 1000 gl. za laško obrtno šolo v Gorici in nad 500 gld. za glasbeno šolo, ko goriško mesto niti takih slovenskih sol noče ustanoviti, katere je po postavi dolžno vzdrževati.

V Dolenji Vrtojbi imajo nove zvonove. Izlil jih je zvonar Broili iz laškega Vidma. Zvonovi novi so neki prav slabo uspeli. Tožbe smo celo mi slišali, zató smo se o njih bolje poučili. Iz zanesljivega vira smo zvedeli, da ne odgovarjajo zvonovi pogodbi. Glasove bi morali imeti take kakor mirenski zvonovi, pa so za pol glasu višji. Ubrani bi morali biti v trdi diatoniški lestvici, pa srednji zvon je blizu za pol glasu prenizek. Njih velika napaka je tudi, da imajo jako zamolkel glas, tako da je brenčanje šibko in kratko. — Kaj zdaj? — Preliti! kakor v Podgori, Solkanu, Šempetru, i. t. d. Naš dopisnik z Vipavskega je v „Soči“ z dne 25. avg. m. l. Dolenje Vrtojbenke zastonj svaril, naj bodo previdni. Ljubljanski zvonar g. Samassa se jim je zdel predrag; ali bodo preliti zvonovi bolj po ceni? —

Bralno društvo v Sv. Križu bode imelo letni občni zbor dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne.

Odbor.

„Društvo za podporo rokodelcev“ v Ajdovščini imelo bode v nedeljo dne 21. t. m. ob 4. uri popoldne svoj redni letni zbor v zdoljnem prostoru kavarne, Z navadnim dnevnim redom.

Iz Ajbe pri Kanalu nam poročajo, da je dolnji konec vasi, kjer je le 6 posestnikov, dobil štiri vodotoke. S tako obilnostjo se

čast. mariborskim šolskim sestram dovolilo naseliti se v Trstu s pripombo, naj se ob enem store potrebni koraki, da prevzame ta red tudi vse dosedanje naši družbi poverjeno šolstvo v Trstu.

Slovenci! Ginjenim srcem izrekamo ob tej izredni priliki hvalo Vam, ki ste nas na trnjevem potu naših plemenitih naporov podpirali do danes.

V Boga in Vas zaupamo tudi v prihodnje — delujoče slej kot prej ob Jadranskem morju za Boga, cesarja in domovino. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Podporno društvo za slovenske velikošolce na Dunaju razpošilja poročilo o svojem delovanju v letu 1893. Iz tega je razvideti, da je to društvo v petem letu svojega obstanka imelo enega častnega uda: mil. g. dra. Mihaela Napotnika, knezoškofa lavatinskega, 40 ustanovnikov, 54 podpornikov in 81 dobrotnikov; izmed podpornikov je 15 takih, ki so ob enem redni udje; z njimi vred znaša število teh 27. V tem letu sta pristopila društvu samo dva nova ustanovnika, namreč gg. dr. Jožef Staré, c. kr. financ. prokurature pristav, mestni odbornik itd. v Ljubljani in dr. Albin Poznik, c. kr. notar itd. v Novem Mestu, ki sta društvu poklonila vsak po 60 gld. Deželni zbor kranjski je društvu podaril lepo svoto 200 gld., družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 50 gld., posojilnica mariborska tudi 50 gld. Manjše svote so podarile slavne posojilnice v Černomlju, kmetiška posojilnica ljubljanske okolice, posojilnica v Šmihelu nad Pliberkom in v Šoštanj. Med poverjeniki so se najbolj odlikovali gg.: France Dolenc, trgovec v Mariboru, dr. Jožef Kolšek, odvetn. kandidat v Novem Mestu, Jurij Kraigher, trgovec in deželni poslanec v Hrašah pri Postojini, I. Kržisnik, stud. phil., dr. Urban Lemež, odvet, v Sloj. Bistrici, V. Mauer, stud. jur., i. d. Društveni dohodki so znašali 1.109 gld. 44 kr., glavica 4.244 gld. 98 kr. V tem letu je društvo razdelilo 790 gld. 98 kr. med 31 študentov; med temi je bilo 12 juristov, 5 medicincev, 4 tehnik, 7 filozofov, 2 veterinarca in 1 akad. kipar. Kranjcev je bilo 22, Štajarcev 5, Primorcev 4. V petih letih je društvo velevažnega pomena za slovenske velikošolce na Dunaju in zasluži res vsestranske podpore. Darila je pošiljati blagajniku vč. g. dr. Fr. Sedeju, c. in kr. dvornemu kaplanu in ravnatelju v Avgustineju. Dunaj, Augustinerstrasse.

Vabilo na Prešernovo slavnost s koncertom in plesom, katero priredi akademsko društvo „Triglav“ v Gradcu, dne 23. januarja 1894. s prijaznim sodelovanjem akad. društva „Hrvatska“. Lokal: Daniel-Annensäle. Začetek ob 8. uri zvečer. Pri plesu svira vojaška godba pešpolka št. 47. Vstopnina za osebo 1 gld., za obitelj 3 gld.

Bizeljanska vinoreja se je, kakor znano, v kratkem času zopet opomogla in to z zasajenjem in cepljenjem ameriških trt. Od prejšnjih vinogradov, ki so merili blizo 600 hektarjev, ni ostalo skoro nijedne trte več; novih vinogradov imajo pa že blizo 200 hektarjev. K temu je pripomogla veliko ondotna državna trtnica, posebno pa še gg.: Malus, Janežič, knez Windischgrätz, Pečnik, Tavčar, Delkot, stotnik Hübschman v Pišecah, pl. Thiery v Sromljah i. dr. Lansko jesen so pridelali nekateri po 20, 30, 40, 50 in celo do 100 veder vina, pl. Thiery v Sromljah

celo 320 veder. Nove nasade so si prišli letošnjo jesen ogledat vinorejci iz daljnih krajev, posebno z Dolenje-Avstrijskega. Ti izletniki so se kar čudili temu napredku.

V nedeljo 14. t. m. hotelo je prirediti društvo „Hajdrih“ na Proseku veselico. Toda „človek obrača, — magistrat tržaški pa obrne“ — ter najde neki paragraf iz l. 1850. vsled kojega prepove zadnji dan veselico. Mislite si razburjenost na Proseku! Kakó bi imenovali tako postopanje tržaških mogotcev, da bi ga dostojno zaznamovali? — Nabrežinski pevci so kljub temu šli na Prosek, kjer so v gostilni g. Lukše prepevali mile pesmi ter končno s „Hajdrihom“ skupno zapeli „V boj“ in „Morje jadransko“. — Ubogi mi! — A pride že — dan plačila! — V.

Razgled po svetu

Obravnava proti članom bivšega tajnega društva „Omladina“ pričela se je 15. t. m. Zatoženih je 77 večinoma mladih ljudi. Pred sodiščem je stalo 60 oboroženih redarjev, ker se je bilo bati izgrediv, toda bilo je vse mirno. Zastopniki zatožencev so zahtevali, naj bode obravnava javna, čemur pa ni sodišče ustreglo, temveč imenovalo 150 zapornih mož, kateri se bodo udeleževali obravnave. Velik hrup je nastal med zatoženci, ko je izjavil državni pravnik, da odtegne zatožbo umorjenega Mrve. Obravnava trajala bode več dni.

Vaillanta, kateri je vrgel bombo v francoskem parlamentu, je obsodilo sodišče na smrt. Mnogo socialističnih poslancev in drugih veljakov, o katerih se vé, da se ne mešajo v politiko, se je obrnilo do Carnota s prošnjo, naj bi Vaillanta pomilostil. Vaillant se je pritožil na kasacijsko sodišče. Govori se, da Carnot nikakor ne pomilosti Vaillanta.

O ustanku, kateri je nastal na otoku Siciliji (Italija), dohajajo zadnja poročila in nadejati se je, da bode boju, kateri je uzročil mnogo prelivanja krvi, kmalu konec. Glavni vzrok ustanka bila je prav za prav velika beda, s katero se tamošnje ljudstvo bori, in socialistično gibanje. Med drugim je ljudstvo zahtevalo odpravo užitninskega davka, delavci so popustili delo, in slednjič uprlo se je vse javnim oblastvom, ko so zahtevala od ustašev izvrševanje državljanskih dolžnostij. Radi tega odšel je iz Rima general Morré z več tisoč vojaki na Sicilijo, da bi ustaše ukrotil. Tedaj začel se je boj in mesarsko klanje! Tako je bilo pri nemirih v Gibelini dvajset oseb umorjenih in mnogo ranjenih; v Barafranci so se sklicavali kmetje k boju z zvonjenjem. V Marinesi blizu Palerma hoteli so uporniki napasti občinski urad, vsled česar je med njimi in vojaki nastal hud boj; mrtvih je bilo 30 in 15 ranjenih. Takih bojov in napadov bilo je mnogo; v Trapaniji so prisilili kmetje bogatine, da so nabili na svoje hiše lepake z napisom: „Proč z užitninskim davkom, smrt bogatinom!“

Ker so se boji in nemiri množili od dne do dne, proglasila je vlada na Siciliji obsedno stanje in odposlala tja 12.000 vojakov, tako da jih je sedaj na Siciliji nad 40.000. Vojški poveljnik je prevzel vso civilno upravo v svoje roke, tako da pridejo kaznjive zadeve

le pred vojaška sodišča.

Najprvo je sklenil vojaški poveljnik Morré zapreti nekatere vodje raznih delavskih društev, katera vodijo v resnici vse gibanje. Med drugim deli so pod ključ tudi poslanca Defelice Giufridda, ki je bil načelnik zveze delavskih društev. Našli so ga ravno, ko je pripravljajal oklic na ljudstvo, da naj miruje še toliko časa, dokler ne bode vse pripravljeno na skupen upor. Vojški poveljnik je na to razpusil vsa delavska društva. Nadalje je proglasil, naj se vse orožje izroči redarstvu; izročilo se je do sedaj 1980 pušk in 420 samokresov.

Kakor smo že zgoraj rekli, bliža se ustanek svojemu koncu, ker je obljubila vlada upornikom neke reforme, tako da se preosnuje užitninski davek in da se bo bolje gledalo na delavce v žvepljenih rudnikih. Ne vemo pa, ako bode mogoče vladi zadovoljiti Sicilijance. Kakor je uvideti iz nekega oklica, zahtevajo, da se odpravi užitnarina na moko in na žito; da se javni uradi na Siciliji strogo pregledajo in k temu pregledovanju povabijo naj se tudi zastopniki delavskih zvez; da se uvedejo primerne uredbe glede mezde in delavskega časa ter osnujejo produkcijske zadrage, da se uredé razmere med posestnikom in kmetom tako, da bode imel polovico pridelka kmet, polovico pa posestnik in mnogo takih uredbe, ki bi kmetu in delavcu pomogle.

Kako korenito poznajo sicilijanski poslanci razmere svojih volilcev, znači to, da niso vedeli, za kaj se gre, in da so se le med ustankom hoteli iti na Sicilijo, da bi poizvedeli mnenje naroda. Zaminajo jih bolj morebiti odnošaji v Trstu in Trentu!

Raznoterosti.

Ruske finance. — Proračun za leto 1894 kaže 1,083,601.000 rubljev dohodkov in 1,083,610.000 rubljev stroškov.

Bolgarske finance. — Proračun za leto 1894. kaže 101,077.550 frankov dohodkov in 102,270.982 frankov stroškov. Od teh-potrošijo 17¼ milijonov za izplačanje obresti javnega dolga.

Zverine v ženski podobi. — Iz Solnograda poročajo, da je v tamošnji bolnici nekoliko dni neke nesrečnež, kateri je bil zaprt celih 15 let v neki podzemski luknji v vasi Sant Wolfgang. Ta nesrečnež ni več podoben človeškemu bitju; svitlobe ne more prenašati in ker dolgih 15 let ni videl nikogar, niti ne vé, kako bitje se imenuje človek. Tudi ne more več govoriti; njegov glas je podoben pasjemu lajanju. Truplo njegovo je doslovno le s kožo pokrito živeče okostje.

V podzemsko luknjo ste ga zaprle lastna mati in sestre, da si prisvoje njegovo imetje. Hranile so ga pičlo skozi neko luknjico, toliko, da ni umrl od glada.

Umetnica brez rok. — Gospodična Rapin, umetnica brez rok, ktera je dovršila z nogo že mnogo jako lepih slik, je doma iz mesta Genf ter se odlikuje vsled svoje nadarjenosti. Umetnica, najmlajša hči nekega švicarskega pravnikarja, risala je že kot otrok z nogo lepše podobe nego marsikateri umetnik z roko.

Poroka umetnice z nogami. — Te dni obhajala je Elisabeta Kumeih, nemška umetnica brez rok poroko z nekim Avstrijcem. Mož ni se motil, ako je snubil za „nogo“ umetnice, kajti zaslužila je z nogo že mnogo rmenega denarja. Soproga podpisala je krepko s svojo nogo poročilno pismo in duho-

more pohvaliti redka kaka vas na svetu. — Dopisnik pohvali g. župana Blažiča iz Kostanjevice in g. Blaža Huša (ki je bil načelnik odseku), ki sta si veliko prizadela, da sta dovršila to delo. — Vodotoke je napeljal g. Janez Humar iz Senice, ki je v kratkem času in z majhnimi stroški izvršil svojo nalogo.

V Sužidu pri Kobaridu so ustanovili mlekarsko društvo, katero že deluje.

„Kanalska Čitalnica“ priredi v nedeljo 28. s. m. veselico s plesom; program se objavi prihodnjič v „Soči“.

Odbor.

Iz Dobravelj. — Malo, malo, g. urednik, se Vam poroča iz naše bórne občine; svet bi že skóraj menil, da se pri nas nič takega ne zgodi, kar bilo bi vredno, da se s tiskom pozabljivosti otmé! Od druge strani bi se pa lahko mislilo, da „Dobrávci smo zaspanci“, — kar pa ni res, ker tú se dobodo vendar-le tudi — čeprav v mali meri — prav razumni življi; če pa malo preobrazimo Prešérnovo zabavljico, reči smemo, da „v Dobravljah so dihurji, ki noč in dan žrò knjige, a od sebe ne dadò nijedne fige“.

Kljub vsej tej „zaspanosti“ naša vas vendar-le napreduje: obeta se nam prepotrebna nova šola, za katero se je toliko let že moledovalo od Poncija do Pilata; do sedaj morajo hoditi mali otroci v več kilometrov oddaljeno šolo pri Sv. Križu, kar je pa mnogokrat skóraj nemogoče zaradi slabih potov, ker znano je, da na potu v Podbrdo je v zimskem času prava pravcata — Sibirija; tudi voda „pri Žagi“ večkrat zavira hojo v šolo, ker ob povodnji morajo stariši in sploh odrasli ljudje otroke prenašati sem in tja čez vodo. Prekoristno bilo bi res, da bi se na papirju dani obet — tudi dejanski izpolnil! — Vse zasluge gledé nove šole gredó neutrudljivemu — občinskemu „načelniku“.

Tudi več let „zaželjeni“ most se je ravnokar dovršil, kateri se je najbržje več let gradil, kakor svetovnoznane piramide pri Gizah v Egiptu.

Most je dovršen od domačega podvzetnika Ipavic-a; v most vdelana kamenita plošča, katera predstavlja ime deloizvršitelja, je res dika vsega dela. Z zgrajenjem tega mostu se je izpolnila večletna želja našega občinstva. Občna hvala vsem, ki so pripomogli, da se je prepotrebno delo izvršilo!

—P.

Iz Kamenj, 17. jan. — Janez Vodopivec preselil se je v boljšo deželo 12. t. m., dokončavši svoje 75. leto.

Pokojnik bil je blaga duša, slabega telesa, a tem duhoviteje razvile so se duševne zmožnosti.

Od svoje mladosti je bil pravičen trgovec. Tu je imel mnogo časa izobraziti se in brez šole napredoval je s prebiranjem dobrih spisov tako, da ga je vsakdo čislal, kdor je imel z njim posla.

Poleg raznih slovenskih časopisov bile so mu „Novice“ biser, koje je slednjo številko prečital od prvega do predzadnjega lista; v „Novice“ je v mladosti dopisoval.

V prvi dobi svojega življenja sprevidel je, kolike potrebe je izomika naroda. Naučil se je pisave od raj. č. g. Pahorja ter na to učil o prostem času tudi druge pisati in brati.

Delal je nadalje na vse kriplje, da je pridobil šoli nasprotne občane, ter dovedel jih do tega, da so si sezidali prvo, lepo

šolsko poslopje pred 40. leti, ki še dandanes dela čast občini.

Ko je bilo čas pri cerkvi, ali kje druge podpirati pošteno stvar, bil je prvi, ki je povzdignil svoj veljaven glas.

Ljudstvo ga je v občem spoštovalo ter večkrat prišlo k njemu na svetovanje. Kako ljubezen si je pridobil v svoji občini, kazal je mnogobrojen sprevod dne 14. t. m. Iz nagrobnega govora prečast. g. Andreja Brezovščka, župnika rihemberskega, posneli smo njegovo splošno delovanje in rečem, da ni bilo očesa, ki bi se ne bilo solzilo. N. v. m. p.

Iz Cerknega. — Na dan sv. Treh kraljev sešli smo se v tuk. „Narodni Čitalnici“ k 25 temu rednemu letnemu občnemu zboru. Kakor je gosp. predsednik omenil v svojem nagovoru, je tó že lepa starost, a naše društvo ni, da bi samo dolgo časa obstalo, marveč tudi izvrstno deluje ter smé biti ponosno na lepo število društvenikov [100] in še posebno na splošno zanimanje. Izvoljeni so bili v odbor sledeči gospodje: Peter Jurman, predsednik; I. N. Murovec, tuk. dekan, podpredsednik; Anton Kosmač st. tajnik; M. Sedej, blagajnik ter And. Kobal, Ant. Sedej in Fran Bevk, odborniki. Novoizvoljeni gospodje odborniki so nam svedok, da se bode i nadalje društvo čvrsto razvijalo ter da se bode složno delovalo društvu v korist. Upamo tudi, da se po želji odstopivšega g. predsednika ne bode od nekaternikov brezpotrebno netil škodljivi strankarski prepir in da se društvu ne bodo vedoma ali nevedoma podtikala osebna nasprotstva.

Osobito letos o priliki praznovanja 25 letnice obstoja „Nar. Čitalnice“ je najlepša prilika, da se v lepi složnosti pomirijo razburjeni duhovi. Če pa bo kateri še vedno le trmast, takemu pa ni mogoče pomagati.

Županija Šmartno-Kojsko je dobila svojega novega župana — Kozani! izvoljen je bil namreč na mesto dosedanjega župa g. Jos. Mušiča značajan rodoljub g. Ant. pl. Reja, veleposestnik v Kozani. Naj bi se z njegovo zvolitvijo pomirili duhovi v tej občini, kajti treba nam je mirnega in složnega delovanja na celj črti, ako hočemo priboriti boljšo prihodnost v svoji lepi deželi.

Iz Šebrelj nam poročajo, da hripa tudi tam nadleguje vse prebivalstvo. Tudi umrlo jih je nekaj za njo, vendar le bolj stari ljudje. Umrlo je tudi 66-letna mati tamošnjega g. župana Rojca in župnega upravitelja č. g. J. R. v Čepovanu.

Vabilo prodajalcem trtnih kolči, sadnih in drugih drevesc.

Vabijo se trtorejci in posestniki trtnic in sadnih drevesnic, nahajajočih se v deželi, da izvolijo sporočiti c. kr. kmetijskemu društvu število, vrsto (sorto) in ceno kolči ameriških in domačih trt, pa tudi sadnih in drugih drevesc, murb, bek, ograjnih grmov itd., katere imajo na razpolago oziroma na prodaj za prihodnjo pomlad.

Kakor hitro nabere društvo vse oglase, napravi imenik oziroma cenik in ga razglasi v društvenih listih, ker meni, da bo to v korist kolikor prodajalcem toliko kupcem.

Kobariška Čitalnica je imela v nedeljo svoj občni zbor. Po pozdravu predsednika g. Iv. Gruntarja st. je poročal blagajnik g. Ant. Miklavič, da je društvo imelo gld. 98.97 dohodkov in 98.51 stroškov. V novi odbor so bili izvoljeni gospodje: predsedu. Iv. Gruntar st. podpr., Jos. Rakovšček, blagaj. Ant.

Miklavič, tajnik. Fr. Uršič, in odborniki Iv. Gruntar ml., Ant. Juretič, Fr. Uršič in Iv. Trampuž. — Po zborovanju so udje zložili za „Slogine“ zavode 3 gld. 65 kr. Čast jim!

Ostala Slovenija.

V Trstu je priredila tomošnja petrazredna slovenska šola v čitalniških prostorih otroško veselico. Naš urednik je bil navzoč, zato more reči, da učiteljsko osebje te šole zasluži največje pohvalo in zahvalo. Govori, deklamacije, prizori, igre in petje — vse bilo je takó dovršeno, da mladi predstavljalci bi mogli nastopiti v vsakem otroškem gledišču tudi največjih narodov. Čast gg. učiteljem in učiteljicam, kajti njihov veliki trud rodi krasen sad.

Petindvajsetletnica akad. društva „Slovenija“. — Priprave za slavnostni koncert s plesom, katerega priredi akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju v proslavo petindvajsetletnice svojega obstanka, so v najlepšem teku. Doslej se je povabilo čez sto najodličnejših, na Dunaju bivajočih slovanskih rodbin, in skoro vse so obljubile svojo udeležbo. Razposlalo se je vrh tega nad tisoč vabil. Častni član društveni, gospod profesor Josip Stritar, zložil je k petindvajsetletnici prekrasno pesem, katero je uglasbil gospod profesor Anton Foerster. Sploh vse kaže, da se slavnost sijajno izvrši in da zapiše „Slovenija“ ta večer z zlatimi črkami v svojo spominsko knjigo.

Društvo „Pravnik“ v Ljubljani bo imelo dne 30. januarja t. l. zvečer ob 8. uri svojo redno glavno skupščino v prostorih „Ljubljanske Čitalnice“. Dnevni red: 1. Nagovor načelnikov. 2. Poročilo tajnikovo v društvenem delovanju. 3. Poročilo urednika terminologijskega slovarja. 4. Poročilo knjižničarjevo. 5. Poročilo blagajnikovo. 6. Poročilo računskih preglednikov. 7. Volitev: a) društvenega načelnika, b) odbornikov, c) preglednikov računov za bodoče leto. 8. Posamezni nasveti.

V Podgori priredilo je tamošnje bralno društvo v nedeljo krasno veselico s sodelovanjem „Goriškega Sokola“. Petje je vodil g. Bajt, tamburaški zbor pa g. Koršič. Igralci so izborno dovršili svojo nalogo. Ljudstva je bilo toliko, kolikor redkokdaj doslej.

„Goriški Sokol“ je jako ustregel Podgorcem, da je sodeloval s svojimi izbornimi močmi, kar naj bi se še velikokrat ponavljalo v probujo narodne zavesti in narodnega ponosa v goriški okolici.

Elektriška razsvetljava v Ljubljani. — Ker poteče pogodba z bavarsko družbo za plinovo razsvetlavo v Ljubljani dne 1. julija 1896. leta, bavi se dotični odsek mestnega zbora prav marljivo z uprašanjem elektriške razsvetljave mesta in se smemo nadejati, da se to važno uprašanje utegne rešiti ugodno, ker je v Savi pri Medvodah primerna in cena vodna moč na razpolaganje.

Ljubljanske lekarne bodo po sklepu lastnikov v zimskih mesecih do aprila odprte od 7. ure zjutraj do 9. ure zvečer. Pozneje treba je pozvoniti na lekarniškem zvoncu.

Družba sv. Cirila in Metoda oznanja slovenskemu svetu za razvoj našega šolstva v Trstu usodno vest, da je tržaško namestništvo z dne 18. decembra 1892. št. 12702/IX.

vník nataknil ji je v cerkvi poročni prstan na četrti prst leve noge.

Stanovanje iz pepela so nova iznajdba umetnega zidanja na Nemškem. Kakor znano, rabili so pred leti pepel pri zidanju ter so napravili že tenke stene iz njega. Hišo z več nadstropji dovršil je nedavno mojsterski zidar Wagner v Linburgu; narejena je popolnoma iz pepela brez primesi peska. Tudi tla v nadstropjih so narejena iz pepelove zmesi.

Amerikanska iznajdba. — Iz New-Jork-a poročajo, da je iznašel neki Amerikaneec v Mount Vermogin, v državi Vašington, velociped s tremi kolesi, kateri prekosi v hitrosti vse do tedaj narejene. Mož delal je 10 let pri svojem stroju ter ga še le sedaj dovršil. Ko ga je poskusil v navzočnosti mnogobrojnega občinstva, preletel je z njim 2 angleški milj v enej minuti. Stroj ima dve veliki kolesi in eno malo kolo, da ga vodi. Da stroj hitro dirja, pripomaga tudi veliko teža jezdeca. Izumitelj trdi, da preleti lahko človek 50-60 angleških milj na dan s tem strojem.

Igralnica v Monte Carlu izdala je poročilo o svojem delovanju iz l. 1893. iz katerega je razvidno, da delniška družba, ki vzdržuje to svetovnoznano igralnico in ki šteje mej člani najvišje osebe, dela prav bogate kupčije. Čisti dohodek znašal je l. 1892. vsoto 25.800.000 frankov; v minolem letu pa je bilo zopet 23 milijonov frankov dobička. Na vsako delnico (nominalno 500 frankov, dejanski pa 2400 frankov vredno) pride dividende 235 frankov ali 47 odstotkov. Ker so stroški za vzdrževanje igralnice ogromni, lahko pomislimo, kakšne vsote se tamkaj zaigrajo vsako leto in koliko ljudi postane nesrečnih.

Koliko tobaka je treba pri nas? — Vsako leto pride v izdelovalnice tobaka 560.000 metr. centov kadilnega blaga, da se pripravi za prodaj in sicer okolo 6.000 milijonov smodk, 2.500 milijonov smodčic (cigaret), 200.000 metrov centov tobaka za dimke in smodčice in okolo 30.000 metr. centov tobaka za nos.

Madjarji posnemalci „šulferajna“. — Leta 1896. nameravajo Madjarji praznovati 1.000 letnico ustanove svoje države. V ta spomin in to proslavo nameravajo razen drugih stvari ustanoviti do takrat 400 madjarskih ljudskih šol v nemadjarskih pokrajinah. — Ali nadajamo se, da pride dan plačila tudi za madjarske šoviniste!

O velikem kometu, ki bi po Falbovih prerokovanjih l. 1899. zadel z našo zemljo ter jo utegnil uničiti, trdijo strokovnjaki, da ta repati nebesni potepuh nikakor ni tako nevaren. L. 1865. zapazil ga je prvič v Marseillu astronom Tempel ter so ga opazovali potem on in razni drugi strokovnjaki nekaj mesecev, ko je bil naši zemlji najbližji. Po teh opazovanjih je komet okrogla, lahka meglena tvarina, ki nikakor nima moči, da bi na našo zemljo mogla vplivati ali celo postati jej nevarna, če bi tudi res z njo skupaj zadel. Znanstveno pa se da dokazati, da bode dne 13. novembra 1899. l., ki ga je Falb označil kot isti dan, ko nastane kriza, komet že davno zopet takó daleč od naše zemlje, da ga niti z najboljšim daljnogledom ne bode moči ugledati. Stare naše zemlje torej menda tudi ta Falbov „usodepolni“ dan še ne bode konec.

Žrtve megle. Zadnje dni starega leta je bila v Amsterdamu tako silna megla, da je padlo nad 80 oseb v vodo in jih je 20 utonilo, druge so se še pravočasno rešili. Več oseb pa še pogrešajo.

Bolgarsko sobranje je povišalo knezu Ferdinandu dohodke za 400.000 frankov na leto. Udovi bivšega kneza batenberžana (grof Hartenau) je dovolilo pa 40.000 frankov penzije.

Cena živinske solni znižana. — Po novi postavi od 14. pr. mesca se bode prodajala živinska sol posebno pripravljena edino le za živino, po 5 gld. metriški cent (torej 5 kr. kilo), toda edino le živinorejcem z ozirom na število živine, ki jo redé. Kmetje imajo zdaj v obče precej živine v Avstriji, pa malo krme; zato jim bode cena živinska sol v poboljšek slabe in pičle krme res dobro došla.

Loterija. — Dne 23. t. m. je bil usodepolen za ogersko loterijo. V Budimpešti so bile izžrebane številke 2, 5, 10, katere so bile tako stavljene, da so se kar rinili srečni loteristi, ki so dobili. Do novega leta se je že izplačalo 100.000 gld. ali še vedno prihajajo osebe, ki so zadele.

Požar v Varšavi. Štiri velike vojaške zaloge, v katerih je bilo mnogo slame, sena, žita in suhorja, so pred nekaj dnevi pogorele. Škoda je silno velika. Sodi se, da je nekdo zažgal.

Obsojen milijonar. — V Mongunciji obsodili so milijonarja, trgovca viteza Arensa v sedemmesečno ječo zaradi krive prisege.

Kolera v Bosni. — Po izkazih bosenske vlade je letos od začetka epidemije do novembra 797 oseb zbolelo za kolero in 390 umrlo. Bolezen je bila v 12 okrajih in 89 krajih. Za kolero je zbolelo 360 mohamedancev, 432 kristijanov in 5 židov. Med zbolelimi je bilo 497 kmetov, 171 delavcev in samo trije vojaki. Drugi stanovi niso dosti trpeli. Pač pa je zbolelo 36 ciganov, kar je primeroma zelo veliko.

Grozna nesreča pripetila se je v mestu Rotterdamu. 13 otrok drsalo se je na ledu, kar se jim udere led pod nogami in vseh 13 otrok našlo je žalosten konec pod ledom.

Nesreča na morju. — Dne 10. 1. m. tresčila sta blizu Napelja parnika Sibilla in Scilla s tako silo drug v drugega, da se je parnik Sibilla pogreznil. Do sedaj je znano, da so utonile tri osebe.

Srednjih šol imamo v Avstriji 258 in sicer 179 gimnazij in 79 realk, učencev pa je letos po teh šolah 81.383.

Izdajatelj in odg. urednik And. Gabršček.
Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček.

Franjo Jakil

tovarna koč v Rupij p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel št. 9.

Novine Franc,

mizarski mojster, imá svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupij, ima svojo prodajalnico v Gorici na levem voglu s Kornja v Gosposko ulico. Usnje na podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebščine za čevljarje.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini, cerkv. oskrbnistvom ter slavnemu občinstvu

pristine garantovane čebelno-voščene

sveče

voščene zvitke, sveče nižjih vrst za stransko razsvetljavo cerkv in pogrebe. Kadilo lagrima, stenje in stekla za večno luč.

Za pristnost sveč, katere nosijo protokol. tvorniško znamko, jamčim z „100 gld. ali 200 k.“

Nadejaje se obilnih naročil zagotavljam točno postrežbo po mogoče nizki ceni.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač, svečar

Odlikovan z srebrno kolajno v Gorici l. 1891.

Frane Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah. Zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Ivan Druša

na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima Domačo Kuhinjo. Cene prav zmernje.

Anton Obidič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se preporoča Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu ima zalogo Dreherjevega piva ter žita, moke, soli in otrobij.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijanska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnice vsakovrstnih klubov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Spominjajte se o vsaki priliki, šolske dece v „Sloginih“ učnih zavodih.

Anton Koren

trgovec poleg gostilne „pri zlatem levu (al leon d'oro) v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Peter Birsa

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caraveggia št. 4.) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom (na debelo v Vrtni ulici št. 8 (poleg ljudskega vrta na desno) prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje, itd. Pisanke in risanke iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učiteljstvo še posebno opozarja.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga za vse, kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavrtnice, civilne, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vso opravo, zlate in sreberne zvezde, skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in po nizki ceni.